

SYLABUS PRZEDMIOTU /MODUŁU KSZTAŁCENIA

Elementy składowe sylabusu	Opis
Nazwa przedmiotu/modułu	<i>Interpretacja prozy i wiersza</i>
Kod przedmiotu	<i>PKA08</i>
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	<i>Wydział Sztuki Lalkarskiej</i>
Kierunek	<i>Aktorstwo</i>
Forma studiów (Stopień)	<i>Jednolite magisterskie</i>
Tryb	<i>Stacjonarne</i>
Profil kształcenia	<i>Praktyczny</i>
Prowadzący	<i>mgr Anna Gajewska</i> <i>asystent: mgr Natalia Sakowicz</i>
Kontakt	<i>dziekanat@atb.edu.pl</i>
Status przedmiotu	<i>Kierunkowy</i>
Typ przedmiotu	<i>Obowiązkowy</i>
Rok studiów	<i>I</i>
Semestr	<i>I, II</i>
Forma prowadzenia zajęć	<ul style="list-style-type: none"><i>ćwiczenia warsztatowe, uzupełniane wykładami z zakresu poetyki, analiza utworów</i>

<p>Wymagania wstępne (warunki uczestnictwa)</p>	<p><i>Przejsie postępowania kwalifikacyjnego na kierunek "aktorstwo"</i></p>
<p>Cele przedmiotu/modułu</p>	<p><i>Przedmiot „Interpretacja prozy i wiersza” służy wszechstronnemu przygotowaniu studentów do pracy z tekstem we współczesnym teatrze, głównym więc celem jest zbudowanie warsztatowych umiejętności samodzielnej analizy tekstu i pracy w różnych formach i rodzajach literackich, z poszanowaniem ich poetyki, ale bez zatracania indywidualności aktorskiej. Studenci powinni nabyć umiejętność swobodnej interpretacji tekstu zarówno w zadaniach żywopłanowych, jak i w planie lalkowym – stąd wśród zadań prowadzącego ważne miejsce zajmuje uświadomienie organiczności procesu mówienia, problemów związanych z łączeniem ruchu i mowy – szczególnie w przypadku posługiwania się mową wiążaną.</i></p> <p><i>Dwa podstawowe cele stąd wynikające to:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• Zwrócenie uwagi na zasadniczą rolę podtekstu (emocjonalnego i intelektualnego) w procesie formułowania wypowiedzianych myśli. Stąd więc najważniejsze w początkowym etapie pracy będzie uwrażliwienie na fakt, że stosunek do wypowiedzianego tekstu jest istotniejszy w pracy aktora od zawartości fabularnej utworu.</i> <i>• Nabycie umiejętności analizy opracowywanych tekstów, zarówno pod względem treści, jak i formy i stylistyki. Zwrócenie uwagi na konieczność ich poszanowania. Umiejętność aktorskiej analizy możliwości interpretacyjnych wynikających z samej formy utworu (głównie w przypadku utworów pisanych wierszem).</i> <p><i>Elementy poetyki opisowej wprowadzane w trakcie zajęć mają na celu pełne przygotowanie do świadomej pracy słowem zawodowego aktora.</i></p>
<p>Treści kształcenia</p>	<p>Semestr I Wiersz – A. Mickiewicz „Pan Tadeusz” <i>Zadaniem w tym semestrze jest poznanie formy regularnego trzynastozgłoskowca, w oparciu o tę formę wybudowanie interpretacji aktorskiej – uwzględniającej opisane w poprzednim punkcie cele. Wybór podyktowany jest dużymi możliwościami interpretacyjnymi utworu – przy stosunkowo łatwej formie mowy wiązanej, pozwalającej jednak zwrócić uwagę na podstawowe zagadnienia i problemy związane z posługiwaniem się nią (pauzy -średniówkowe, klauzulowe, przerzutnie, funkcja intonacji, funkcja rymu).</i></p>

Proza – proza XX i XXI w.

Możliwy jest wybór spośród epiki, prozy poetyckiej, fragmentów tekstów dramatycznych. Teksty powinny być bliskie studentom, zarówno pod względem tematyki jak i formy zbliżonej do mowy potocznej. W tym semestrze chodzi o nabycie umiejętności organicznego posługiwania się tekstem, podporządkowania go „ja” wypowiadającemu, jego emocjonalności. Głównym założeniem nie jest wypowiedzenie treści utworu ale nadanie mu osobistego wymiaru i zaangażowania emocjonalnego.

Dodatkowo:

- *improvizowane ćwiczenia interpretacyjne*

Przykładowi autorzy: Krzysztof Kamil Baczyński, Samuel Beckett, Miron Białoszewski, Zbigniew Herbert, Eugene Ionesco, Jarosław Iwaszkiewicz, Dorota Masłowska, Sławomir Mrożek, Luigi Pirandello, Tadeusz Różewicz, Małgorzata Sikorska-Miszczyk, Włodzimierz Odojewski, Olga Tokarczuk

Semestr II

Wiersz – poezja XX w.

Praca nad wierszem w tym semestrze skupić się ma na rzetelnej analizie interpretacyjnej i pobudzeniu wyobraźni, wyobraźni emocjonalnej a dalej, przełożeniu efektów tej pracy na interpretację aktorską. Poezja dwudziestego wieku, jej zróżnicowane formy i szeroka tematyka pozwoli na wybór bliski dojrzałości każdego ze studentów.

Istotne jest, by treść wiersza była bliska studentom, by zrozumieli, że trudna forma mowy wiązanej nie stoi w sprzeczności z wypowiedzaniem osobistych treści, by dokonać „oswojenia” formy i znaleźć wartość interpretacyjną w jej zastosowaniu.

Dodatkowo:

- *ćwiczebne zmiany założeń interpretacyjnych na zaawansowanym etapie pracy*

Proza – proza dawna

Proza staropolska lub proza dawna z zakresu literatury powszechnej to znakomity materiał do analizy językowej. Po podstawowych zadaniach interpretacyjnych na pierwszym semestrze chodzi tu o odnalezienie się w pozornie obcej tematyce i rzeczywistości; wypełnienie anachronicznie

	<p><i>brzmiącego tekstu współczesną prawdą.</i></p> <p><i>Przykładowi autorzy: Biernat z Lublina, Miguel Cervantes, Andrzej Frycz Modrzewski, Łukasz Górnicki, Ignacy Krasicki, Jan z Koszyczek, Maciej z Miechowa, Stanisław Murzynowski, Jan Potocki, Francois Rabelais, Mikołaj Rej, Józef Wereszczyński, Francois Villon, Voltaire; a także teksty Biblijne i Apokryfy Biblijne.</i></p>
Efekty kształcenia	<p>W zakresie wiedzy (W) student:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia rodzaje i gatunki literackie i charakteryzuje je (A_W5) – zna podstawowe pojęcia z zakresu poetyki, rozróżnia stopy metryczne (A_W5) – dokonuje samodzielnej analizy treściowej i formalnej utworu (A_W1) <p>W zakresie umiejętności (U) student:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posługując się prawdą emocjonalną tworzy aktorską interpretację utworu (A_U8) – samodzielnie potrafi dokonać wyboru środków aktorskich w celu jak najlepszego przekazania zamierzonych treści (A_U1) – odnajduje podtekst i umiejętnie go stosuje (A_U5) <p>W zakresie kompetencji społecznych (K) student:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykazuje kreatywność w pracy (A_K2) – jest otwarty na poglądy innych (A_K1) – otwarcie wyraża własne zdanie z poszanowaniem godności innych studentów (A_K2) – wykazuje się dyscypliną pracy w grupie (A_K2)
Forma zaliczenia przedmiotu	<p><i>I sem. - Egzamin</i></p> <p><i>II sem. - Egzamin</i></p>
Sposoby weryfikacji	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Egzamin praktyczny – prezentacja interpretacji aktorskiej utworów</i>
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	<i>120 godz.</i>
Liczba punktów ECTS	6 pkt.
Język wykładowy	<i>Polski</i>

Wykaz literatury podstawowej	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Adam Kulawik, Wersyfikacja i stylistyka w technice aktorskiej, Kraków 2005</i>2. <i>St. Wyspiański, „Hamlet”, Nr 225 Biblioteka Narodowa</i>3. <i>K. Stanisławski „Praca aktora nad sobą”, Kraków 2014</i>
Wykaz literatury uzupełniającej	<ol style="list-style-type: none">1. <i>K. Stanisławski „Praca aktora nad rolą”, Kraków 2012</i>2. <i>Viola Spolin, Improvisation for Theater. Third edition</i>3. <i>J. Tischner, „Współczesna filozofia ludzkiego dramatu. Wykłady”, Kraków 2012</i>4. <i>B. Wieczorkiewicz „Sztuka mówienia”, Wydawnictwo Radia i Telewizji Warszawa 1980 r</i>5. <i>D. Michałowska „Mówić wierszem”, Kraków 1999</i>
Uwagi	-

SYLABUS PRZEDMIOTU /MODUŁU KSZTAŁCENIA

Elementy składowe sylabusu	Opis
Nazwa przedmiotu/modułu	<i>Interpretacja Prozy i Wiersza</i>
Kod przedmiotu	<i>PKA08</i>
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	<i>Wydział Sztuki Lalkarskiej</i>
Kierunek	<i>Aktorstwo</i>
Forma studiów (Stopień)	<i>Jednolite magisterskie</i>
Tryb	<i>Stacjonarne</i>
Profil kształcenia	<i>Praktyczny</i>
Prowadzący	<i>mgr Jakub Mróz</i>
Kontakt	<i>dziekanat@atb.edu.pl</i>
Status przedmiotu	<i>Kierunkowy</i>
Typ przedmiotu	<i>Obowiązkowy</i>
Rok studiów	<i>II</i>
Semestr	<i>III, IV</i>
Forma prowadzenia zajęć	<i>– wykład – analiza tekstów z dyskusją / dyskusja /</i>

	<ul style="list-style-type: none"> – ćwiczenia warsztatowe – zajęcia grupowe i indywidualne – konsultacje indywidualne
Wymagania wstępne (warunki uczestnictwa)	<p><i>Przejsie postępowania kwalifikacyjnego na kierunek „aktorstwo”</i></p> <p><i>Zaliczone kolejne semestry nauki przedmiotu „Interpretacja prozy i wiersza”</i></p> <p><i>Pamięciowe opanowanie zadanych lub samodzielnie wybranych w porozumieniu z pedagogiem utworów</i></p>
Cele przedmiotu/modułu	<p><i>Celem przedmiotu Interpretacja prozy i wiersza jest zbudowanie umiejętności aktorskiej pracy z tekstem. Docelowo studenci powinni swobodnie interpretować tekst zarówno w aktorskich zadaniach żywopłanowych jak i w planie lalkowym; stąd jednym z zadań prowadzącego jest także uświadomienie uczestników zajęć o problemach związanych z łączeniem tekstu z ruchem, szczególnie w przypadku mowy wiązanej. Warto tu dodatkowo wypunktować dwa aspekty:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Uwrażliwienie studentów na istotę podtekstu a zatem tego, co kryje się pod słowami; uświadomienie, że stosunek emocjonalny mówiącego jest w pracy aktora istotniejszy od brzmienia słów, czy opowiadania fabuły. Można powiedzieć, że należy mówić sobą a nie zapisanym tekstem.</i> – <i>Poszanowanie dla formy i treści opracowywanych tekstów (umiejętność odczytywania znaczeń, niesionych przez utwór literacki) oraz uwzględnienie formy dzieła literackiego, ze względu na jej sensotwórczość (szczególnie w przypadku utworów pisanych wierszem)</i>
Treści kształcenia	<p>Semestr III</p> <p>Wiersz</p> <p><i>Semestr ten ma charakter komplementarny. Stąd brak sztywnej propozycji programowej. Jest to konieczne ze względu na różne predyspozycje poszczególnych roczników. Zaleca się wprowadzenie wiersza w dialogu (z przełomu XIX i XX wieku) i bardziej zaawansowaną pracę nad łączeniem formy z ruchem. Dobrym rozwiązaniem jest także praca nad białym wierszem szekspirowskim. W kwestii wersyfikacji proponuje się ośmio- bądź jedenastozgłoskowiec.</i></p> <p><i>Przykładowi autorzy: George Byron, Henryk Ibsen, Bolesław Leśmian, Aleksander Puszkina, Lucjan Rydel, William</i></p>

	<p><i>Shakespeare, Stanisław Wyspiański</i></p> <p><i>Proza klasyczna (ćwiczenia)</i> <i>Semestr ten przeznaczony jest na pracę nad prozą dziewiętnastowieczną (ewentualnie osiemnastowieczną, jeśli nie była tematem semestru II lub dwudziestowieczną prozą przedwojenną). Warto tu zwrócić uwagę na klasyczną retorykę a także podjąć próbę współczesnego zinterpretowania klasycznej wytworności w słowie i w ruchu. Warto zająć się prozą narracyjną aby dodatkową komplikacją było tu interesujące przedstawienie fabuły.</i></p> <p><i>Przykładowi autorzy: Honore Balzac, Ignacy Chodźko, Fiodor Dostojewski, Henry Fielding, Johan Wolfgang Goethe, Mikołaj Gogol, Seweryn Goszczyński, Michał Grabowski, Victor Hugo, Zygmunt Kaczkowski, Józef Korzeniowski, Cyprian Kamil Norwid, Eliza Orzeszkowa, Marcel Proust, Bolesław Prus, Aleksander Puszkina, Stanisław Reymont, Henryk Rzewuski, Teodor Tomasz Jeż, Stanisław Żeromski, Narcyza Żmichowska.</i></p> <p>Semestr IV</p> <p><i>Wiersz Fredrowski</i> <i>Ze względu na swą unikatową twórczość Aleksandra Hrabiego Fredry powinna być punktem obowiązkowym profesjonalnego kursu interpretacji wiersza. Jest to wejście w budowanie postaci przy użyciu scen wierszem. Zaleca się tu elementy kostiumu, które podsumowują zadania ruchowo-interpretacyjne z wierszem. Istotne wydaje się tu utrzymanie w rytmie wiersza mimo częstego dialogowego rozbicia wersów oraz interpretacyjne wykorzystanie różnych metrów wiersza wykorzystywanych przez Fredrę. Nie należy lekceważyć formalnych, w tym rymowych i akcentowych dowcipów autora Dożywocia.</i></p> <p><i>Proza dowolna (ćwiczenia)</i> <i>Semestr ten jest uzupełniający w stosunku do pozostałych w związku z czym powinien obejmować to z czym studenci nie zetknęli się w semestrach poprzednich. Sugerujemy prozę kreacyjną jako ćwiczenie na pobudzenie wyobraźni. Nie jest to jednak obowiązek.</i></p>
Efekty kształcenia	W zakresie wiedzy (W) student:

	<ul style="list-style-type: none"> – <i>poprzez indywidualną pracę – czytanie lektur, zgłębianie zagadnień związanych z wersyfikacją i stylistyką osiąga gruntowną znajomość repertuaru związanego ze specjalnością studiów. A_W1</i> – <i>rozpoznaje różne style aktorskie, wykazuje się znajomością ich przedstawicieli. A_W5</i> <p>W zakresie umiejętności (U) student:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>jest przygotowany do współdziałania i współpracy z innymi osobami w ramach prac zespołowych, argumentuje swoje poglądy dotyczące interpretacji danego dzieła, dyskutuje, poddaje krytyce. A_U6</i> – <i>potrafi wybierać odpowiednie narzędzia ćwiczeniowe- zmiany założeń interpretacyjnych, intencji, rytmu i w ten sposób samodzielnie się rozwijać. A_U9</i> – <i>potrafi nawiązać kontakt z publicznością, zwłaszcza podczas monologu A_U11</i> – <i>w pracy stosuje metodę improwizacji, potrafi odejść od zapisanego tekstu. A_U13,</i> <p>W zakresie kompetencji społecznych (K) student:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>zarówno na etapie pracy jak i podczas występów przed publicznością student potrafi efektywnie korzystać ze swojej wyobraźni, intuicji, emocjonalności. W trakcie rozwiązywania problemów wykazuje się zdolnością twórczego myślenia, adaptowania się do nowych i zmieniających się założeń interpretacyjnych. A_K2</i> – <i>wykazuje się umiejętnościami komunikacyjnymi, podczas pracy zespołowej jest rozważny w wyrażaniu swoich opinii, wykazuje otwartość na poglądy innych. A_K6</i>
Forma zaliczenia przedmiotu	<p><i>III sem. - Egzamin</i> <i>IV sem. - Egzamin</i></p>
Sposoby weryfikacji	<p><i>Ocena aktywności w trakcie zajęć</i> <i>Ocena wykonywanych na zajęciach i w domu ćwiczeń</i> <i>Ocena efektów pracy zespołowej</i> <i>Egzamin praktyczny - pokaz pracy przed komisją egzaminacyjną</i></p>
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	<p><i>120 godz.</i></p>

Liczba punktów ECTS	6 pkt
Język wykładowy	<i>Polski</i>
Wykaz literatury podstawowej	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Adam Kulawik, 2005, Wersyfikacja i stylistyka w technice aktorskiej, PWST im. Ludwika Solskiego w Krakowie</i>2. <i>Danuta Michałowska, 1999, Mówić wierszem, PWST im. Ludwika Solskiego w Krakowie</i>
Wykaz literatury uzupełniającej	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Cyprian Kamil Norwid Rzecz o wolności słowa</i>2. <i>Stanisław Wyspiański Studium o Hamlecie</i>3. <i>Czesław Miłosz Zniewolony umysł</i>4. <i>Wiliam Szekspir Sonety</i>5. <i>Wiliam Szekspir Wybór Dramatów</i>
Uwagi	<i>Stała współpraca pedagogów z zakresu wymowy i impostacji.</i>